# LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠTOJO MOKSLO Į S T A T Y M A S

2000 m. kovo 21 d. Nr. VIII-1586
Vilnius

Aukštojo mokslo uždavinys – ugdyti išsilavinusią, mokslui ir naujausioms technologijoms bei kultūros vertybėms imlią asmenybę ir visuomenę, kurti, kaupti ir skleisti mokslo žinias bei kultūros vertybes, įtvirtinti nacionalinės kultūros savitumą. Kaip esminė šalies ateities dvasinio ir materialiojo klestėjimo sąlyga, aukštasis mokslas studijomis, moksliniais tyrimais ar menine kūryba skatina naujų žinių ir kultūros vertybių kūrimą.

## I SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

**1 straipsnis. Įstatymo paskirtis**

1. Šis įstatymas nustato:

1) studijų, kurias baigusiam asmeniui Lietuvos Respublikoje pripažįstamas aukštasis išsilavinimas, sistemą;

2) profesinių kvalifikacijų, kvalifikacinių ir mokslo laipsnių įgijimo aukštosiose mokyklose principus;

3) aukštųjų mokyklų autonomijos mastą ir jų veiklos valstybinio reguliavimo ribas;

4) aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų bei studentų teises ir pareigas;

5) aukštųjų mokyklų Lietuvos Respublikoje steigimo, reorganizavimo ir likvidavimo teisinius pagrindus;

6) pagrindinius aukštosioms mokykloms ir studijų programoms keliamus reikalavimus;

7) studijų programų vertinimo ir registravimo principus;

8) aukštųjų mokyklų finansavimo principus.

2. Šio įstatymo nuostatos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantiems įstatymams.

**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Aukštasis išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas baigus pagrindines arba vientisąsias studijas Lietuvos aukštojoje mokykloje arba lygiavertes studijas užsienio aukštojoje mokykloje.

2. **Aukštoji mokykla** – studijų ir mokslo įstaiga, rengianti specialistus su aukštuoju išsilavinimu šio įstatymo nustatyta tvarka.

3. **Bakalauras** – kvalifikacinis laipsnis, suteikiamas asmeniui, išėjusiam nuosekliųjų universitetinių studijų pirmosios pakopos studijų programą, taip pat asmuo, turintis bakalauro kvalifikacinį laipsnį.

4. **Diplomas** – asmens įgytą profesinę kvalifikaciją arba profesinę kvalifikaciją ir kvalifikacinį laipsnį, taip pat mokslo laipsnį liudijantis pažymėjimas, išduodamas baigus pagrindines studijas, specialiąsias profesines studijas, magistrantūrą, meno aspirantūrą, apgynus daktaro disertaciją.

5. **Doktorantūra** – mokslininkams rengti skirtos trečiosios (aukščiausios) pakopos universitetinės studijos, moksliniai tyrimai ir disertacijos rengimas.

6. **Kvalifikacija** – profesinė kvalifikacija arba profesinė kvalifikacija ir kvalifikacinis laipsnis (bakalauro, magistro), suteikiamas baigus atitinkamos pakopos nuosekliąsias studijas.

7. **Kvalifikacinis laipsnis** – laipsnis (bakalauro, magistro), suteikiamas asmeniui, išėjusiam atitinkamą nuosekliųjų universitetinių studijų pakopos (išskyrus doktorantūrą ar meno aspirantūrą) programą.

8. **Magistrantūra** – asmens profesinei ir mokslinei kvalifikacijai kelti skirtos antrosios pakopos nuosekliosios universitetinės studijos.

9. **Magistras** – kvalifikacinis laipsnis, suteikiamas asmeniui, išėjusiam magistrantūros studijų programą, taip pat asmuo, turintis magistro kvalifikacinį laipsnį.

10. **Meno aspirantūra** – trečiosios (aukščiausios) pakopos universitetinės studijos, skirtos aukštosios mokyklos meno dalykų dėstytojams rengti ir menininkams specializuotis.

11. **Mokslininkas** – asmuo, dirbantis mokslinį darbą ir turintis mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą.

12. **Mokslo laipsnis** – asmens mokslinę kvalifikaciją liudijantis laipsnis, suteikiamas apgynus disertaciją.

13. **Neuniversitetinės studijos** – vienos pakopos, į praktinę veiklą orientuotos profesinės studijos aukštojoje mokykloje, sudarančios sąlygas įgyti taikomaisiais moksliniais tyrimais ir (ar) taikomąja moksline veikla grindžiamą profesinę kvalifikaciją.

14. **Nenuosekliosios studijos** – studijos, kai studijuojami atskiri dalykai ar jų ciklai, skirti asmens profesinei kvalifikacijai kelti ar keisti, taip pat jo profesiniam ar bendrajam išsilavinimui plėsti.

15. **Nuosekliosios studijos** – studijos, kurias baigus įgyjamas aukštasis išsilavinimas ir (ar) suteikiama kvalifikacija, taip pat doktorantūros bei meno aspirantūros studijos.

16. **Pagrindinės studijos** – pirmosios pakopos nuosekliosios universitetinės bei neuniversitetinės studijos.

17. **Pripažintas menininkas** – menininkas, atitinkantis meno studijų dėstytojui taikomus Vyriausybės nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

18. **Profesinė kvalifikacija** – profesinis pasirengimas, įgyjamas baigus pagrindines studijas, specialiąsias profesines ar vientisąsias studijas, taip pat magistrantūrą, rezidentūrą ar meno aspirantūrą.

19. **Rezidentūra** – antrosios pakopos universitetinės studijos, skirtos medicinos studijas baigusiems asmenims rengti medicinos praktikai.

20. **Specialiosios profesinės studijos** – antrosios pakopos nuosekliosios universitetinės studijos, skirtos aukštesnei profesinei kvalifikacijai įgyti.

21. **Studentas** – asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal nuosekliųjų studijų programą.

22. **Studijos** – ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turinčio asmens mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą.

23. **Studijų kreditas** (toliau – kreditas) – studijų masto matavimo vienetas, lygus keturiasdešimčiai sutartinių studento darbo (auditorijose, laboratorijose, savarankiško ir kt.) valandų, t.y. vienai jo darbo savaitei.

24. **Studijų programa** – tam tikros krypties studijų turinio, metodų ir priemonių, studijoms pasitelkiamo akademinio ir profesinio personalo bei materialių galimybių visuma, taip pat šios visumos aprašymas.

25. **Universitetinės studijos** – nuosekliosios studijos, sudarančios sąlygas asmeniui įgyti teoriniu pasirengimu ir moksliniais tyrimais grindžiamą aukštąjį išsilavinimą ir kvalifikaciją, taip pat mokslo laipsnį (apgynus disertaciją).

26. **Vientisosios studijos** – aukštesnei profesinei kvalifikacijai įgyti skirtos studijos, kai derinamos pirmosios ir antrosios pakopų universitetinės studijos.

**3 straipsnis. Teisė įgyti aukštąjį išsilavinimą**

1. Asmenys, įgiję ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, pagal sugebėjimus ir žinias turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka siekti įgyti aukštąjį išsilavinimą Lietuvos aukštosiose mokyklose.

2. Užsienio valstybių piliečių bei asmenų be pilietybės studijų tvarką nustato aukštosios mokyklos, vadovaudamosi Vyriausybės patvirtintais reikalavimais.

3. Užsienio aukštosiose mokyklose įgytas aukštasis išsilavinimas pripažįstamas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų bei Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

**4 straipsnis. Studijų sistema. Kvalifikaciją ir mokslo laipsnį patvirtinantys dokumentai**

1. Studijų sistemą sudaro nuosekliosios universitetinės ir neuniversitetinės studijos aukštosiose mokyklose pagal studijų programas, įtrauktas į Studijų ir mokymo programų registrą, taip pat nenuosekliosios studijos.

2. Asmeniui, išėjusiam bet kurios nuosekliųjų studijų pakopos programą, aukštoji mokykla išduoda tai patvirtinantį nustatytos formos diplomą.

3. Asmeniui, studijavusiam aukštojoje mokykloje pavienius dalykus arba dalykų ciklą, bet neišėjusiam kurios nors nuosekliųjų studijų pakopos visos programos, aukštosios mokyklos nustatyta tvarka išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas.

4. Kvalifikacija, kuri suteikiama baigus atitinkamas aukštosios mokyklos nuosekliąsias studijas, nurodoma studijų programoje. Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Ministerija), atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferenciją), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferenciją) siūlymus, parengia sąrašą kvalifikacijų, suteikiamų baigusiems nuosekliąsias studijas pagal patvirtintas studijų kryptis. Šį sąrašą tvirtina Vyriausybė.

5. Kvalifikacijos ir mokslo laipsnio suteikimą patvirtinančių dokumentų formą, jų gamybos, apskaitos, registracijos ir išdavimo tvarką nustato Vyriausybė.

**5 straipsnis. Aukštųjų mokyklų tipai ir veiklos pagrindai**

1. Aukštosios mokyklos yra dviejų tipų – universitetai ir kolegijos.

2. Aukštosios mokyklos gali būti valstybinės ir nevalstybinės.

3. Aukštoji mokykla organizuoja studijas, teikia kvalifikacijas, kurioms įgyti būtinas aukštasis išsilavinimas, vykdo mokslinius tyrimus ir (ar) taiko mokslinių tyrimų rezultatus, kaupia mokslo žinias, plėtoja kūrybinę veiklą bei kultūrą, puoselėja akademinės bendruomenės tradicijas.

4. Aukštosios mokyklos veikla grindžiama mokslo (meno) ir studijų vienove, akademine laisve ir autonomija, kurią nustato įstatymai ir aukštosios mokyklos statutas.

5. Aukštoji mokykla turi turėti studijų krypties reglamento nustatytos kvalifikacijos akademinį ir profesinį personalą, auditorijų, laboratorijų, biblioteką, mokslo ar meno kūrybinės veiklos bei mokomųjų ir informacinių priemonių, reikalingų atitinkamoms studijų programoms įgyvendinti. Šios priemonės turi atitikti aukštosios mokyklos teikiamas kvalifikacijas.

6. Aukštoji mokykla gali steigti savo veiklai reikalingus padalinius – fakultetus, institutus, katedras, laboratorijas, gamybinius ir kitus padalinius.

7. Valstybinė aukštoji mokykla, vykdydama savo funkcijas, turi:

1) visiems Lietuvos nuolatiniams gyventojams pagal jų sugebėjimus ir žinias sudaryti vienodas galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą;

2) rengti specialistus atsižvelgdama į valstybės ir darbo rinkos poreikius;

3) periodiškai analizuoti pagrindinių savo sričių veiklą ir ją tobulinti;

4) informuoti visuomenę ir valdžios bei valdymo institucijas apie savo veiklą, studijų kokybės užtikrinimo priemones ir lėšų naudojimą;

5) teikti studentams konsultacijas dėl įsidarbinimo.

8. Valstybinė aukštoji mokykla yra ne pelno siekianti įstaiga.

**6 straipsnis. Universitetas**

1. Universitetas yra aukštoji mokykla, kurioje vyrauja universitetinės studijos ir studentų daugumą sudaro studijuojantieji pagal universitetines studijų programas, atliekami moksliniai tyrimai, organizuojamos magistrantūros bei doktorantūros studijos ir (ar) plėtojama aukšto lygio

profesionali meno veikla bei yra meno aspirantūra. Šias funkcijas vykdančiai aukštajai mokyklai gali būti pripažįstamas universiteto statusas net ir tuo atveju, kai jos pavadinime nėra žodžio „universitetas“.

2. Pagrindiniai universiteto tikslai:

1) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti moksliniais tyrimais grindžiamą, kultūros, mokslo ir naujausių technologijų lygį atitinkantį aukštąjį išsilavinimą, kvalifikaciją ir mokslo laipsnį;

2) sudaryti sąlygas asmens tęstiniam mokymuisi, įgytos kvalifikacijos kėlimui bei persikvalifikavimui;

3) rengti mokslininkus ir (ar) menininkus, stiprinti mokslo ir studijų poveikį Lietuvos ūkio ir kultūros pažangai bei demokratinės, pilietinės visuomenės sklaidai;

4) ugdyti švietimui ir kultūrai imlią visuomenę, gebančią efektyviai naudotis mokslu ir konkuruoti aukšto lygio technologijų, gaminių ir paslaugų rinkoje;

5) moksline, šviečiamąja, menine ir kita kultūrine veikla skatinti regionų bei visos šalies plėtrą;

6) plėtoti šalies humanitarinės, informacinės ir technologinės kultūros ugdymui bei tarptautinei mokslinei ir ūkio kooperacijai būtinus mokslinius tyrimus.

3. Universitete rengiami specialistai švietimo, kultūros, ūkio ir kitoms šalies reikmėms tenkinti, gebantys savarankiškai dirbti intelektinį ir kūrybinį darbą.

4. Universitetai gali mokyti studentus ir pagal neuniversitetinių studijų programas.

5. Daugiau kaip pusė universiteto dėstytojų turi būti mokslininkai ir (ar) pripažinti menininkai.

**7 straipsnis. Kolegija**

1. Kolegija yra aukštoji mokykla, kurioje vyrauja neuniversitetinės studijos ir studentų daugumą sudaro studijuojantieji pagal neuniversitetines studijų programas, plėtojami taikomieji moksliniai tyrimai ir (ar) taikomoji mokslinė veikla arba profesionalus menas. Kolegijos pavadinime negali būti žodžių „universitetas“ ir „akademija“.

2. Pagrindiniai kolegijos tikslai:

1) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti aukštąjį išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją, atitinkančius Lietuvos ūkio reikmes bei mokslo ir naujausių technologijų lygį;

2) plėtoti regionui reikalingą taikomąją mokslinę veiklą bei tyrimus, konsultuoti vietos valdžios ir ūkio subjektus;

3) sudaryti sąlygas tęstiniam mokymuisi, talkinti ūkio subjektams organizuojant asmenų profesinės kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;

4) ugdyti švietimui ir kultūrai imlią visuomenę, gebančią dirbti sparčios technologijų kaitos sąlygomis.

3. Kolegijoje rengiami specialistai praktikai, gebantys savarankiškai dirbti švietimo, kultūros, ūkio ir kitose srityse. Profesines kvalifikacijas kolegija gali teikti tik gavusi Ministerijos leidimą.

4. Į kolegijų studijų programas gali būti įtraukiamos su universitetais suderintos studijų programos (moduliai), atitinkančios universitetines pagrindines studijas. Vyriausybės nustatyta tvarka kolegijai gali būti suteikta teisė organizuoti tam tikros krypties universitetines pagrindines studijas. Šiuo atveju ne mažiau kaip pusę studijų programų apimties turi dėstyti mokslininkai ir (ar) pripažinti menininkai.

5. Asmenys, įgiję kolegijoje neuniversitetinį aukštąjį išsilavinimą, turi teisę Ministerijos nustatyta tvarka mokytis universitetuose.

6. Kolegijos turi turėti akademinį ir profesinį personalą savo tikslams įgyvendinti. Daugiau kaip pusė dėstytojų turi turėti ne mažiau kaip 3 metų praktinio darbo dėstomo dalyko srityje patirtį. Dalykus, kuriuos kolegijose turi dėstyti mokslo laipsnį turintys dėstytojai, nustato studijų krypčių reglamentai.

7. Kolegija gali sudaryti sutartis su universitetais dėl bendrų studijų ir tyrimų programų, pasikeitimo dėstytojais ir kt.

**8 straipsnis. Aukštosios mokyklos statutas**

1. Aukštosios mokyklos statutas (toliau – statutas) yra aukštosios mokyklos veiklą reglamentuojantis teisės aktas.

2. Aukštosios mokyklos statute turi būti nurodyta:

1) aukštosios mokyklos pavadinimas, steigėjas, buveinės adresas;

2) tikslai, uždaviniai ir veiklos sritys;

3) struktūra ir jos keitimo tvarka;

4) savivaldos institucijų sudarymo ir veiklos organizavimo tvarka, teisės, pareigos ir funkcijos;

5) padalinių paskirtis ir jų kompetencija;

6) aukštosios mokyklos ir jos padalinių vadovų rinkimo ar skyrimo tvarka, jų pareigos ir funkcijos;

7) dėstytojų ir mokslo darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė;

8) studentų teisės ir jų įgyvendinimo priemonės;

9) studentų pareigos, drausminių nuobaudų skyrimo studentams tvarka;

10) ginčų tarp administracijos ir kitų darbuotojų bei studentų nagrinėjimo komisijų sudarymo, ginčų nagrinėjimo ir sprendimų įgyvendinimo tvarka;

11) lėšų šaltiniai, turto ir lėšų naudojimo tvarka;

12) statuto priėmimo ir keitimo tvarka.

3. Statute gali būti reglamentuojami ir kiti aukštosios mokyklos veiklos klausimai.

4. Valstybinio universiteto statutą ir jo pakeitimus ar papildymus tvirtina Seimas, valstybinės kolegijos statutą ir jo pakeitimus ar papildymus – Vyriausybė.

5. Nevalstybinės aukštosios mokyklos statutas priimamas jos steigėjo nustatyta tvarka, o keičiamas – statute nustatyta tvarka. Nevalstybinės aukštosios mokyklos statutą registruoja Ministerija.

**9 straipsnis. Aukštųjų mokyklų autonomija**

1. Lietuvos Respublikos aukštosios mokyklos turi autonomiją, grindžiamą savivaldos principu, akademine laisve bei pagarba žmogaus teisėms ir apibrėžtą Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, įstatymuose bei aukštųjų mokyklų statutuose.

2. Aukštosios mokyklos turi šias teises:

1) nustatyti studijų tvarką;

2) sudaryti studijų krypties reglamentą atitinkančias programas;

3) leisti studijų, mokslo ir kitą literatūrą;

4) nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, konkretų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, administracijos ir kitų tarnautojų skaičių, jų teises ir pareigas bei darbo apmokėjimo sąlygas, neprieštaraujančias galiojantiems teisės aktams;

5) statuto nustatyta tvarka rinkti savivaldos institucijas;

6) priimti ir šalinti studentus;

7) nustatyti bendradarbiavimo su Lietuvos ir užsienio įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis formas;

8) valdyti turtą, juo naudotis bei disponuoti įstatymų nustatyta tvarka.

3. Universitetai, be šio straipsnio 2 dalyje išvardytų teisių, taip pat turi teisę:

1) pasirinkti studijų, mokslinių tyrimų, profesionaliosios meninės veiklos formas ir kryptis;

2) tvirtinti studijų krypties reglamentą atitinkančias studijų programas;

3) Vyriausybės nustatyta tvarka teikti kvalifikacinius ir mokslo laipsnius bei pedagoginius vardus.

4. Aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslo darbuotojai ir studentai turi žodžio, studijų, mokslinių tyrimų, meninės veiklos laisvę ir ja naudojasi nepažeisdami kitų asmenų teisių, įstatymų, kitų teisės aktų bei aukštosios mokyklos statuto.

**10 straipsnis. Dėstomoji kalba**

Aukštosiose mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių kalba. Kitomis kalbomis galima dėstyti, kai:

1) studijų programos turinys siejamas su kita kalba;

2) paskaitas skaito ar kitus akademinius užsiėmimus veda užsienio aukštųjų mokyklų dėstytojai bei kitų užsienio organizacijų specialistai;

3) to reikia dėl studijų tarptautinių mainų.

**11 straipsnis. Aukštosios mokyklos turtas**

1. Aukštosios mokyklos turtą sudaro nuosavybės teise turimi pastatai ir kitos materialinės vertybės, nebiudžetiniai finansiniai ištekliai, vertybiniai popieriai, intelektualaus darbo produktai (kiek tai nepažeidžia autoriaus teisių) bei kitas teisėtai įgytas turtas.

2. Valstybinės aukštosios mokyklos joms perduotą valstybės ir savivaldybės turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Jų teises ir pareigas, valdant ir naudojant valstybės turtą bei juo disponuojant, nustato šis ir kiti įstatymai.

3. Nevalstybinėms aukštosioms mokykloms valstybės ir savivaldybės turtas gali būti perduotas panaudos teise įstatymų nustatyta tvarka.

4. Valstybinė žemė valstybiniams universitetams suteikiama naudoti neterminuotai įstatymų nustatyta tvarka. Keisti valstybinių universitetų teritorijos ribas ar pastatų priklausomybę gali tik Vyriausybė, gavusi universiteto senato sutikimą. Jei universiteto senatas nesutinka, teritorijos ribas ar pastatų priklausomybę gali keisti tik Seimas.

5. Universitetų teritorijoje valstybės valdžios ir valdymo ar vietos savivaldos institucijos negali atlikti darbų (išskyrus neatidėliotinus avarinius darbus) be rektoriaus arba jo įgalioto asmens leidimo.

**12 straipsnis. Aukštųjų mokyklų ir studijų programų registrai**

Švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų valstybės registrą bei Studijų ir mokymo programų registrą steigia Vyriausybė. Šiuos registrus tvarko Ministerija.

## II SKIRSNIS
## AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ STEIGIMAS, REORGANIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

**13 straipsnis. Aukštųjų mokyklų steigimo sąlygos**

1. Aukštoji mokykla gali būti steigiama, jei yra materialinė bazė ir kitos šiame įstatyme nustatytos sąlygos, būtinos planuojamų studijų programų, mokslinių tyrimų ir (ar) meninės veiklos kokybei užtikrinti, taip pat teikiamų kvalifikacijų reikalavimams tenkinti.

2. Priimant sprendimą steigti aukštąją mokyklą, būtina turėti Vyriausybės įgaliotų institucijų išvadas, patvirtinančias, kad steigiamosios mokyklos materialinė bazė atitinka sveikatos apsaugos ir darbo saugumo reikalavimus.

3. Valstybinis universitetas steigiamas tik universiteto padalinio, veikiančios aukštosios mokyklos ar kelių veikiančių aukštųjų mokyklų reorganizavimo būdu.

**14 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų steigimas**

1. Valstybinį universitetą steigia Seimas Vyriausybės teikimu.

2. Valstybinę kolegiją steigia Vyriausybė Ministerijos teikimu. Kolegija taip pat gali būti steigiama bendru Ministerijos ir universiteto teikimu. Šiuo atveju kolegijos statutas tvirtinamas universiteto tarybai pritarus.

3. Valstybinis universitetas, gavęs Vyriausybės leidimą, gali steigti ir juridinio asmens teises turinčius padalinius. Tokių padalinių įstatus registruoja Ministerija.

4. Steigiant valstybinę aukštąją mokyklą, Ministerija įvertina Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų) bei Lietuvos kolegijų direktorių

konferencijos (konferencijų) išvadas ir, jeigu pritaria aukštosios mokyklos steigimui, parengia jos steigimo projektą. Šio projekto reikalavimus ir jo rengimo tvarką nustato Vyriausybė.

5. Priėmus sprendimą steigti valstybinę aukštąją mokyklą, švietimo ir mokslo ministras (toliau – ministras) tvirtina steigiamąją tarybą, skiria laikinąjį rektorių (direktorių), tvirtina laikinąjį aukštosios mokyklos statutą, nustato sąlygas, kurias reikia įvykdyti iki aukštosios mokyklos veiklos pradžios, taip pat numato, kiek reikės valstybės biudžeto lėšų aukštosios mokyklos veiklai.

**15 straipsnis. Nevalstybinių aukštųjų mokyklų steigimas**

1. Nevalstybines aukštąsias mokyklas ar jų padalinius, turinčius juridinio asmens teises, Vyriausybės nustatyta tvarka gali steigti Lietuvos fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat Lietuvos Respublikos euroatlantinės integracijos kryptis atitinkančių valstybių aukštosios mokyklos. Bendros su užsienio partneriais aukštosios mokyklos steigiamos kaip nevalstybinės aukštosios mokyklos.

2. Fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys steigti nevalstybinę aukštąją mokyklą, pateikia Ministerijai aukštosios mokyklos veiklos, studijų programų ir statuto projektus, taip pat dokumentus, įrodančius, kad steigėjai turi lėšų šaltinius, būtinus aukštosios mokyklos materialinei bazei sukurti ir veiklai užtikrinti. Ministerija turi išnagrinėti pateiktus dokumentus ne vėliau kaip per 3 mėnesius. Jeigu aukštosios mokyklos ar jos padalinio, turinčio juridinio asmens teises, veiklos projektas, studijų programos, statutas ir materialinė bazė atitinka šio įstatymo nustatytas sąlygas, Ministerija teikia Vyriausybei išvadą dėl licencijos išdavimo aukštajai mokyklai. Ministerija, priėmusi neigiamą sprendimą dėl aukštosios mokyklos steigimo, apie sprendimą ir jo priežastis informuoja pareiškėjus. Šis sprendimas gali būti apskundžiamas teismine tvarka.

3. Nevalstybinės aukštosios mokyklos veikla, pradėta negavus Vyriausybės licencijos, yra įstatymų nustatyta tvarka nutraukiama, o mokyklos steigėjai traukiami administracinėn atsakomybėn.

**16 straipsnis. Aukštosios mokyklos veiklos pradžia**

1. Aukštoji mokykla turi teisę pradėti savo veiklą nuo jos ir studijų programų įregistravimo Švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų valstybės registre bei Studijų ir mokymo programų registre dienos. Nauja aukštoji mokykla registruojama Švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų valstybės registre po to, kai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sudaryta komisija patvirtina, kad sąlygos, kurios buvo nurodytos priimant nutarimą steigti aukštąją mokyklą ar išduoti licenciją, yra įvykdytos.

2. Ne vėliau kaip po ketverių metų nuo aukštosios mokyklos veiklos pradžios Vyriausybės įgaliota studijų kokybės vertinimo institucija vertina aukštosios mokyklos veiklą.

3. Jei veikla įvertinama teigiamai, ministras išduoda leidimą valstybinei aukštajai mokyklai priimti statutą ir sudaryti aukštosios mokyklos savivaldos institucijas šio įstatymo nustatyta tvarka. Išrinkus senatą (akademinę tarybą) bei universiteto rektorių (kolegijos direktorių), steigiamosios tarybos ir universiteto laikinojo rektoriaus (kolegijos direktoriaus) įgaliojimai nutrūksta.

4. Jei aukštosios mokyklos veikla įvertinama neigiamai, ministras gali nustatyti aukštajai mokyklai ne didesnį kaip 2 metų laikotarpį trūkumams pašalinti. Jeigu pasibaigus nustatytam terminui valstybinė aukštoji mokykla vėl įvertinama neigiamai, ministras inicijuoja valstybinės aukštosios mokyklos reorganizavimą arba likvidavimą**.** Jei pakartotinai neigiamai įvertinama nevalstybinės aukštosios mokyklos veikla, Vyriausybė sprendžia šiai mokyklai išduotos licencijos panaikinimo klausimą.

**17 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimas**

1. Aukštosios mokyklos reorganizavimu laikomas kelių aukštųjų mokyklų arba jų padalinių, turinčių juridinio asmens teises, pertvarkymas į naują aukštąją mokyklą, aukštosios mokyklos padalijimas į dvi ar daugiau aukštųjų mokyklų, taip pat kolegijos pertvarkymas į universitetą arba universiteto į kolegiją.

2. Sprendimą dėl valstybinio universiteto ar jo padalinio, turinčio juridinio asmens teises, reorganizavimo arba valstybinės kolegijos reorganizavimo į universitetą priima Seimas Vyriausybės teikimu. Sprendimus dėl valstybinių kolegijų reorganizavimo priima Vyriausybė.

3. Priėmus sprendimą reorganizuoti valstybinę aukštąją mokyklą (mokyklas) į to paties tipo aukštąją mokyklą (mokyklas), ministras skiria reorganizuojamos aukštosios mokyklos (mokyklų) laikinąją tarybą ir laikinąjį administratorių. Laikinasis administratorius šio įstatymo nustatyta tvarka per tris mėnesius turi surengti reorganizuotos aukštosios mokyklos senato (akademinės tarybos) rinkimus.

4. Išrinkus reorganizuotos aukštosios mokyklos vadovą, laikinojo administratoriaus įgaliojimai pasibaigia.

5. Reorganizuojant aukštąją mokyklą (mokyklas) į kito tipo aukštąją mokyklą (mokyklas), taikomi šio įstatymo 14 straipsnio reikalavimai.

**18 straipsnis. Aukštosios mokyklos likvidavimas**

1. Jei Vyriausybės įgaliota studijų kokybės vertinimo institucija pakartotinai neigiamai įvertina aukštosios mokyklos veiklą ir nustato, kad jos teikiamos kvalifikacijos neatitinka nustatytų reikalavimų, Ministerija gali siūlyti Vyriausybei:

1) panaikinti nevalstybinės aukštosios mokyklos licenciją;

2) likviduoti ar reorganizuoti valstybinę kolegiją;

3) siūlyti Seimui likviduoti arba reorganizuoti valstybinį universitetą.

2. Nutarus likviduoti valstybinę aukštąją mokyklą ar jos padalinį, turintį juridinio asmens teises, ministras paskiria likvidatorių, kuris pagal jo patvirtintą likvidavimo projektą ir grafiką likviduoja aukštąją mokyklą. Projekte turi būti išdėstyti siūlymai dėl darbuotojų tolesnio darbo, galimybių studentams tęsti studijas kitose aukštosiose mokyklose, taip pat siūlymai dėl aukštosios mokyklos turto naudojimo.

3. Nuo likvidatoriaus paskyrimo dienos likviduojamos valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) ir universiteto taryba (kolegijos taryba), taip pat rektorius (direktorius) netenka įgaliojimų. Jų funkcijas vykdo likvidatorius.

4. Nevalstybinę aukštąją mokyklą likviduoja jos steigėjai. Nuo aukštosios mokyklos licencijos panaikinimo dienos nevalstybinė aukštoji mokykla neturi teisės absolventams išduoti aukštąjį išsilavinimą patvirtinančių diplomų.

5. Aukštoji mokykla laikoma likviduota nuo jos išregistravimo iš Švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų valstybės registro dienos.

## III SKIRSNIS
## AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ SAVIVALDA IR VALSTYBINIS REGULIAVIMAS

**19 straipsnis. Aukštųjų mokyklų veiklos valstybinio reguliavimo institucijos ir koordinavimo institucijos**

1. Aukštųjų mokyklų veiklos valstybinį reguliavimą teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Vyriausybė bei Ministerija.

2. Seimo bei Vyriausybės mokslinis ekspertas mokslo ir studijų organizavimo bei finansavimo klausimais yra Lietuvos mokslo taryba.

3. Ministerijos ekspertinė institucija strateginiais aukštojo mokslo plėtros klausimais yra Aukštojo mokslo taryba, kuri sudaroma ir veikia pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus.

4. Aukštųjų mokyklų tarpusavio ryšius bei ryšius su valdžios ir valdymo bei vietos savivaldos institucijomis koordinuoja Lietuvos universitetų rektorių konferencija (konferencijos), Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (konferencijos), Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (sąjungos), kitos aukštųjų mokyklų visuomeninės, ne pelno ir kitokios organizacijos bei asociacijos, veikiančios pagal įstatymus ir savo įstatus. Šios organizacijos pačių prašymu gali gauti valstybės biudžeto finansinę paramą iš bendrosioms mokslo ir studijų reikmėms skiriamų lėšų.

**20 straipsnis. Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros planavimas**

1. Aukštosios mokyklos rengia perspektyvinius 5 metų savo plėtros planų projektus ir teikia Ministerijai. Ministerija juos derina su aukštosiomis mokyklomis, atsižvelgdama į Aukštojo mokslo tarybos išvadas.

2. Ministerija, atsižvelgdama į valstybės prioritetus, finansinius išteklius, aukštųjų mokyklų pateiktus perspektyvinius plėtros planus, parengia 5 metų perspektyvinį Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros plano projektą ir, atsižvelgusi į Aukštojo mokslo tarybos išvadas, teikia jį tvirtinti Vyriausybei bei skelbia visuomenei. Plane turi būti numatyta:

1) valstybės tikslai ir uždaviniai aukštojo mokslo srityje;

2) Lietuvos aukštojo mokslo būklės apžvalga ir jos įvertinimas;

3) aukštojo mokslo ir aukštųjų mokyklų plėtros kryptys;

4) studijų programų atnaujinimo ir tobulinimo perspektyvos;

5) numatomų priimti į aukštąsias mokyklas studentų skaičius;

6) numatomo aukštųjų mokyklų finansavimo programa.

3. Prireikus Ministerija tikslina Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros planą, atsižvelgdama į gautas iš Seimo komitetų, ministerijų, Aukštojo mokslo tarybos, Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) ir kitų institucijų bei ekspertų pastabas ir siūlymus, ir patikslintą teikia tvirtinti Vyriausybei.

**21 straipsnis. Aukštųjų mokyklų savivaldos ir visuomeninio reguliavimo institucijos**

1. Valstybinio universiteto aukščiausia akademinės savivaldos institucija yra senatas, valstybinės kolegijos – akademinė taryba.

2. Valstybinių universitetų visuomeninės priežiūros ir globos institucija yra universiteto taryba, valstybinės kolegijos – kolegijos taryba.

3. Nevalstybinės aukštosios mokyklos savivalda ir valdymo tvarka nustatoma jos statute.

**22 straipsnis. Senatas**

1. Senatas sudaromas universiteto statute nustatyta tvarka ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui.

2. Senato nariais gali būti universiteto mokslininkai, pripažinti menininkai, studentai, taip pat kitų mokslo ir studijų institucijų mokslininkai ir pripažinti menininkai. Studentai turi sudaryti ne mažiau kaip 10 procentų senato narių. Studentų atstovus į senatą deleguoja studentų atstovybė, o jeigu jos nėra, atstovus renka visuotinis studentų susirinkimas (konferencija). Profesoriaus pareigas einantys dėstytojai turi sudaryti ne mažiau kaip pusę senato narių. Universiteto rektorius yra senato narys pagal pareigas.

3. Senato veiklą reglamentuoja universiteto statutas. Rektoriumi ir senato pirmininku negali būti tas pats asmuo.

4. Neeilinis senato posėdis turi būti šaukiamas, kai to reikalauja ne mažiau kaip trečdalis senato narių. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauja posėdžio pirmininku išrinktas senato narys.

5. Senatas vykdo šias pagrindines funkcijas:

1) priima ir teikia Seimui tvirtinti universiteto statutą bei jo pakeitimus;

2) skiria atstovus į universiteto tarybą;

3) renka ir atšaukia rektorių;

4) rektoriaus teikimu tvirtina prorektorius, fakultetų dekanus, katedrų vedėjus, institutų direktorius, kitų statute numatytų padalinių vadovus, išrinktus ar paskirtus į pareigas statute nurodyta tvarka;

5) nustato dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką;

6) Vyriausybės nustatyta tvarka teikia pedagoginius profesoriaus ir docento vardus einantiems atitinkamas pareigas dėstytojams, taip pat universiteto garbės vardus;

7) kontroliuoja studijų ir mokslininkų rengimo kokybę;

8) svarsto ir tvirtina studijų, mokslinių tyrimų ir jų plėtros programas bei aprobuoja struktūrinius pakeitimus, reikalingus toms programoms įgyvendinti, atsižvelgdamas į universiteto tarybos siūlymus;

9) teikia siūlymus Vyriausybei dėl lėšų paskirstymo mokslo sričių, kurias plėtoja Universitetas, konsultacinei ir informacinei veiklai;

10) svarsto universiteto plėtros perspektyvinio plano projektą ir, gavęs universiteto tarybos išvadą, jį tvirtina bei teikia Ministerijai kartu su universiteto tarybos išvada;

11) svarsto sutarties su Ministerija projektą ir, gavęs universiteto tarybos išvadą, teikia jį Ministerijai kartu su universiteto tarybos išvada;

12) svarsto metines rektoriaus ataskaitas, metines pajamų ir išlaidų sąmatas bei jų įvykdymo ataskaitas ir, gavęs universiteto tarybos išvadą, jas tvirtina;

13) tvirtina universiteto vidaus tvarkos taisykles bei akademinių reikalų tvarkymą reglamentuojančius dokumentus;

14) statute nustatyta tvarka šaukia universiteto akademinės bendruomenės susirinkimus svarbiems universiteto veiklos klausimams aptarti;

15) vykdo kitas statute numatytas funkcijas.

6. Senatas apie savo sprendimus statuto nustatyta tvarka informuoja akademinę bendruomenę ir kartą per metus jai atsiskaito už savo veiklą.

**23 straipsnis. Kolegijos akademinė taryba**

1. Akademinė taryba sudaroma kolegijos statute nustatyta tvarka ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui.

2. Akademinės tarybos nariai yra kolegijos dėstytojai ir studentai, taip pat kitų mokslo ir studijų institucijų atstovai. Studentai turi sudaryti ne mažiau kaip 10 procentų akademinės tarybos narių. Statute nustatyta tvarka į akademinę tarybą turi būti renkama ne mažiau kaip 10 procentų narių iš kitų mokslo ir studijų institucijų. Kiekvienai kolegijos studijų sričiai akademinėje taryboje turi atstovauti ne mažiau kaip vienas mokslininkas. Studentų atstovus į akademinę tarybą deleguoja studentų atstovybė, o jeigu jos nėra, visuotinis studentų susirinkimas (konferencija). Kolegijos direktorius yra akademinės tarybos narys pagal pareigas.

3. Akademinė taryba veikia statute nustatyta tvarka. Direktoriumi ir akademinės tarybos pirmininku negali būti tas pats asmuo.

4. Neeilinis akademinės tarybos posėdis turi būti šaukiamas, kai to reikalauja ne mažiau kaip trečdalis akademinės tarybos narių. Šiuo atveju posėdžiui pirmininkauja posėdžio pirmininku išrinktas akademinės tarybos narys.

5. Akademinė taryba vykdo šias pagrindines funkcijas:

1) priima ir teikia Vyriausybei tvirtinti kolegijos statutą bei jo pakeitimus;

2) skiria atstovus į kolegijos tarybą;

3) statute nustatyta tvarka tvirtina arba renka kolegijos padalinių vadovus;

4) nustato dėstytojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką;

5) teikia Ministerijai tvirtinti studijų programas;

6) nustato studijų kokybės užtikrinimo tvarką ir kontroliuoja studijų kokybę;

7) svarsto taikomųjų mokslinių tyrimų ir (ar) taikomosios mokslinės veiklos plėtros programas;

8) nagrinėja kolegijos plėtros perspektyvinio plano bei sutarties su Ministerija projektus ir, gavusi kolegijos tarybos pritarimą, teikia juos Ministerijai;

9) svarsto metines direktoriaus ataskaitas, metines pajamų ir išlaidų sąmatas bei jų įvykdymo ataskaitas ir, gavusi kolegijos tarybos pritarimą, jas tvirtina;

10) tvirtina kolegijos vidaus tvarkos taisykles bei akademinių reikalų tvarkymą reglamentuojančius dokumentus;

11) statute nustatyta tvarka šaukia kolegijos akademinės bendruomenės susirinkimus svarbiems kolegijos veiklos klausimams aptarti;

12) vykdo kitas statute numatytas funkcijas.

6. Akademinė taryba apie savo sprendimus statuto nustatyta tvarka informuoja akademinę bendruomenę ir kartą per metus jai atsiskaito už savo veiklą.

**24 straipsnis. Valstybinio universiteto taryba. Valstybinės kolegijos taryba**

1. Valstybinio universiteto taryba, valstybinės kolegijos taryba (toliau – taryba):

1) rengia išvadas dėl aukštosios mokyklos plėtros perspektyvinio plano bei aukštosios mokyklos sutarties su Ministerija projektų;

2) teikia siūlymus dėl studijų, mokslinių tyrimų ir jų plėtros programų, taip pat dėl struktūros pakeitimų, reikalingų toms programoms įgyvendinti;

3) rūpinasi paramos teikimu aukštajai mokyklai;

4) prieš 2 mėnesius iki kadencijos pabaigos, taip pat šio įstatymo ir (ar) statuto numatytais atvejais nutrūkus įgaliojimams nepasibaigus kadencijai, skelbia senato (akademinės tarybos), rektoriaus (kolegijos direktoriaus) rinkimus;

5) svarsto ir parengia išvadas dėl metinių rektoriaus (kolegijos direktoriaus) ataskaitų, metinių pajamų ir išlaidų sąmatų bei jų įvykdymo ataskaitų;

6) vertina, kaip aukštoji mokykla vykdo savo uždavinius ir kaip prisideda prie valstybės ekonominės, socialinės ir kultūrinės plėtros;

7) vertina, kaip naudojamas aukštosios mokyklos turtas, jai skirtos valstybės ir kitos gautos lėšos; gali siūlyti Ministerijai inicijuoti aukštosios mokyklos ūkinės ir finansinės veiklos auditą;

8) viešai skelbia visuomenei aukštosios mokyklos veiklos vertinimo rezultatus.

2. Kolegijos taryba renka kolegijos direktorių.

3. Taryba turi teisę gauti iš aukštosios mokyklos ir Ministerijos informaciją, būtiną funkcijoms vykdyti. Tarybos nariai gali dalyvauti visų aukštosios mokyklos savivaldos ir valdymo institucijų posėdžiuose. Aukštoji mokykla turi suteikti tarybai patalpas ir techniškai ją aptarnauti.

4. Taryba sudaroma 4 metų kadencijai iš ne mažiau kaip 9 ir ne daugiau kaip 21 nario. Taryba formuojama iš trijų dalių: vieną trečdalį tarybos narių statuto nustatyta tvarka skiria senatas (akademinė taryba); kitą trečdalį tarybos narių (ne aukštosios mokyklos darbuotojų), atstovaujančių mokslo, kultūros, meno, ūkio sritims, vietos savivaldos ar valstybės valdymo institucijoms, skiria ministras; likęs trečdalis tarybos narių skiriamas bendru rektoriaus (kolegijos direktoriaus) ir ministro sutarimu. Tarp aukštosios mokyklos senato (akademinės tarybos) skirtų narių turi būti rektorius (kolegijos direktorius) ir ne mažiau kaip vienas studentų atstovas, išrinktas studentų atstovybės, o jeigu jos nėra, visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos). Ministras įsakymu skelbia tarybos sudėtį ir, atsižvelgdamas į rektoriaus (kolegijos direktoriaus) siūlymą, skiria jos pirmininką. Tarybos pirmininku negali būti toje aukštojoje mokykloje dirbantis asmuo.

5. Tarybos nariais negali būti Seimo ir Vyriausybės nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai.

6. Taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Taryba sprendimus priima visų tarybos narių balsų dauguma. Tarybos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 tarybos narių.

7. Jeigu senatas (akademinė taryba) nepritaria tarybos išvadoms ir siūlymams dėl metinių pajamų ir išlaidų sąmatų bei jų įvykdymo ataskaitų, taryba juos svarsto pakartotinai ir, jei tą patį sprendimą priima dar kartą, šis sprendimas tampa Senatui (akademinei tarybai) privalomas.

8. Jeigu tarybos narys netinkamai vykdo tarybos reglamente numatytas pareigas taryboje, tarybos pirmininkas turi teisę kreiptis į ministrą, senatą (akademinę tarybą) ar rektorių (kolegijos direktorių) su prašymu atšaukti paskirtą (išrinktą) tarybos narį. Rektorius, gavęs senato pritarimą, turi teisę pateikti ministrui prašymą pakeisti tarybos pirmininką.

9. Apie savo veiklą taryba reglamento nustatyta tvarka kasmet informuoja senatą (akademinę tarybą), akademinę bendruomenę ir visuomenę, teikia ataskaitas ministrui.

**25 straipsnis. Universiteto rektorius**

1. Universiteto rektorius vadovauja universitetui, veikia jo vardu ir jam atstovauja.

2. Universiteto rektorius:

1) atsako už tai, kad universiteto veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus, universiteto statutą, kitus teisės aktus;

2) leidžia įsakymus;

3) priima ir atleidžia darbuotojus, skelbia konkursus pareigoms eiti, skiria asmenis į šias pareigas bei atleidžia iš jų;

4) priima ir šalina studentus;

5) skatina darbuotojus ir studentus bei skiria jiems drausmines nuobaudas ir apie tai viešai paskelbia;

6) atsako už universiteto finansinę veiklą, tinkamą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

7) rūpinasi teikiamo aukštojo išsilavinimo, mokslinių tyrimų, kultūrinės ir meninės veiklos lygiu;

8) viešai skelbia ir teikia senatui ir Ministerijai metinę universiteto veiklos ataskaitą, metinę pajamų ir išlaidų sąmatą bei jos įvykdymo ataskaitą;

9) vykdo kitas įstatymų, statuto ir kitų teisės aktų priskirtas funkcijas.

3. Statute nustatyta tvarka dalį savo funkcijų rektorius gali perduoti prorektoriams.

4. Valstybinio universiteto rektorių ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai ir ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės viešo konkurso būdu statute nustatyta tvarka slaptu balsavimu renka senatas. Konkurse rektoriaus pareigoms eiti gali dalyvauti tik mokslininkas ar pripažintas menininkas, turintys profesoriaus vardą.

5. Jei visų senato narių balsų dauguma nepatvirtinama valstybinio universiteto rektoriaus metinė ataskaita arba metinė pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita, rektoriaus įgaliojimai nutrūksta. Jeigu nustatoma, kad rektorius šiurkščiai pažeidė įstatymus ir (ar) statutą, senatas savo iniciatyva arba tarybos siūlymu gali rektorių atstatydinti. Iki naujo rektoriaus išrinkimo senatas paveda rektoriaus pareigas eiti kitam senato nariui.

6. Nevalstybinio universiteto rektorius renkamas arba skiriamas statute nustatyta tvarka.

**26 straipsnis. Kolegijos direktorius**

1. Kolegijos direktorius vadovauja kolegijai**,** veikia jos vardu ir atstovauja jai.

2. Kolegijos direktorius:

1) atsako už tai, kad kolegijos veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus, kolegijos statutą, kitus teisės aktus;

2) leidžia įsakymus;

3) priima ir atleidžia darbuotojus, skelbia konkursus dėstytojų pareigoms eiti, skiria į šias pareigas bei atleidžia iš jų;

4) sudaro stojančiųjų atrankos konkurso komisiją, priima ir šalina studentus;

5) skatina darbuotojus ir studentus, skiria jiems drausmines nuobaudas ir apie tai viešai paskelbia;

6) atsako už kolegijos finansinę veiklą, turto tinkamą valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

7) rūpinasi studijų kokybe ir kolegijos teikiamo aukštojo išsilavinimo lygiu;

8) viešai skelbia ir teikia akademinei tarybai ir Ministerijai metinę kolegijos veiklos ataskaitą, metinę pajamų ir išlaidų sąmatą bei jos įvykdymo ataskaitą;

9) vykdo kitas jam priskirtas funkcijas.

3. Statute nustatyta tvarka kolegijos direktorius dalį savo funkcijų gali deleguoti direktoriaus pavaduotojams.

4. Valstybinės kolegijos direktorių Ministerijos nustatyta tvarka ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai ir ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės viešo konkurso būdu slaptu balsavimu renka kolegijos taryba. Išrinktu laikomas kandidatas, už kurį balsavo ne mažiau kaip pusė visų kolegijos tarybos narių. Konkurse kolegijos direktoriaus pareigoms eiti gali dalyvauti organizacinį ir pedagoginį darbą dirbęs asmuo, paprastai turintis mokslo laipsnį.

5. Valstybinės kolegijos direktorius pradeda eiti pareigas, kai jį patvirtina ministras.

6. Jeigu ministras nepatvirtina išrinkto valstybinės kolegijos direktoriaus, taryba skelbia naujus kolegijos direktoriaus rinkimus.

7. Jei visų akademinės tarybos narių balsų dauguma nepatvirtinama kolegijos direktoriaus metinė ataskaita arba metinės pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita, taip pat jeigu nustatoma, kad direktorius šiurkščiai pažeidė įstatymus ir (ar) statutą, tarybai pasiūlius, ministras gali atleisti valstybinės kolegijos direktorių iš pareigų nepasibaigus kadencijai ir įpareigoti tarybą skelbti naujo direktoriaus rinkimus. Ministras, atšaukęs direktorių iš pareigų, iki naujo direktoriaus išrinkimo paveda jo pareigas laikinai eiti kitam akademinės tarybos nariui.

8. Nevalstybinės kolegijos direktorius renkamas arba skiriamas statute nustatyta tvarka.

## IV SKIRSNIS
## AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ PERSONALAS

**27 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų darbuotojai**

1. Aukštųjų mokyklų personalą sudaro dėstytojai, mokslo darbuotojai, administracijos ir kiti tarnautojai. Aukštųjų mokyklų dėstytojai ir mokslo darbuotojai yra statutiniai valstybės tarnautojai, kurių darbo sąlygas ir socialines garantijas nustato šis įstatymas ir kiti teisės aktai.

2. Dėstytojai ir mokslo darbuotojai gali dirbti mokslo ir studijų institucijose iš viso ne daugiau kaip 1,5 etato.

3. Asmuo, norintis dirbti aukštojoje mokykloje, kaip nepagrindinėje darbovietėje, kartu su prašymu priimti dirbti dėstytoju ar mokslo darbuotoju privalo nurodyti savo pareigas (dirbamą darbą) pagrindinėje ir visose nepagrindinėse darbovietėse.

4. Minimalius kvalifikacinius dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybių reikalavimus, konkursų šias pareigas eiti organizavimo, dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

**28 straipsnis. Dėstytojai**

1. Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius ir asistentas.

2. Dėstytojai, turintys mokslo laipsnį, be pedagoginio darbo, turi dalyvauti moksliniuose tyrimuose ir (ar) taikomojoje mokslinėje veikloje, taip pat metodinėje veikloje; meno studijų dėstytojai – mokslinėje ir (ar) profesionalioje meninėje, taip pat metodinėje veikloje.

3. Profesoriaus pareigas gali eiti mokslininkas, atitinkantis profesoriaus pareigoms keliamus reikalavimus, arba pripažintas menininkas.

4. Profesoriaus pareigas einantis mokslininkas turi rengti mokslininkus, dėstyti studentams, formuoti mokslinių tyrimų kryptis ir joms vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose. Profesoriaus pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje ir (ar) formuoti meno mokslinių tyrimų kryptis ir joms vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus.

5. Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Senatui (akademinei tarybai) pritarus, į docento pareigas ne daugiau kaip vienai kadencijai gali būti priimamas asmuo, turintis magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą.

6. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus, skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.

7. Į lektoriaus pareigas gali pretenduoti mokslininkas arba asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Lektorius turi dėstyti studentams, dirbti metodinį darbą.

8. Į asistento pareigas gali pretenduoti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Asistentas turi vadovauti studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.), padėti atlikti mokslinius

tyrimus. Pastarasis reikalavimas gali būti netaikomas universiteto meno studijų asistentams, taip pat kolegijos asistentams. Asistentui sudaromos sąlygos rengtis doktorantūros ar meno aspirantūros studijoms.

**29 straipsnis. Mokslo darbuotojai**

1. Aukštoji mokykla savo funkcijoms vykdyti gali turėti mokslo darbuotojų. Aukštosios mokyklos mokslo darbuotojai yra:

1) mokslininkai, einantys vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo pareigas;

2) asmenys su aukštuoju išsilavinimu, einantys jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas.

2. Vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyriausiasis mokslo darbuotojas turi rengti mokslininkus, formuoti mokslinių tyrimų kryptis ir joms vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.

3. Vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyresnysis mokslo darbuotojas turi vadovauti moksliniams tyrimams ir skelbti tyrimų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.

4. Mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Mokslo darbuotojas turi atlikti mokslinius tyrimus ir skelbti jų rezultatus recenzuojamuose mokslo leidiniuose.

5. Jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Jaunesnysis mokslo darbuotojas turi atlikti ar padėti atlikti mokslinius tyrimus, rengtis doktorantūros studijoms.

**30 straipsnis. Administracijos ir kiti tarnautojai**

1. Aukštosios mokyklos turi turėti administraciją, būtiną jos ir jos padalinių administracinėms funkcijoms vykdyti, taip pat kitų tarnautojų, reikalingų aukštosios mokyklos akademinės bei ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti.

2. Administraciją sudaro aukštųjų mokyklų ir jų padalinių vadovai bei vadovų pavaduotojai.

3. Kitų (ne administracijos) aukštosios mokyklos tarnautojų skaičių, jų pareigas ir funkcijas nustato pati aukštoji mokykla.

**31 straipsnis. Skyrimo į pareigas tvarka**

1. Į aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pagrindines pareigas asmenys skiriami viešo konkurso būdu ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai.

2. Prieš 2 mėnesius iki pasibaigiant aukštosios mokyklos dėstytojo ar mokslo darbuotojo kadencijai skelbiamas viešas konkursas šioms pareigoms. Jame gali dalyvauti ir šias pareigas einantis asmuo.

3. Jeigu profesorius laimi konkursą trečiai kadencijai, jis įgyja teisę toliau be konkurso eiti šias pareigas toje aukštojoje mokykloje, iki jam sueis 65 metai.

4. Senato (akademinės tarybos) sprendimu gali būti rengiama neeilinė aukštosios mokyklos dėstytojo ar mokslo darbuotojo atestacija. Neatestuotas dėstytojas ar mokslo darbuotojas atleidžiamas iš pareigų įstatymų nustatyta tvarka.

5. Vyresni kaip 65 metų dėstytojai ir mokslo darbuotojai gali dirbti aukštojoje mokykloje, jei senatas (akademinė taryba) pritaria, kad su jais būtų sudaryta terminuota darbo sutartis ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui. Tokia sutartis senato (akademinės tarybos) sprendimu gali būti sudaroma pakartotinai.

6. Į aukštųjų mokyklų, taip pat jų padalinių vadovų ar jų pavaduotojų pareigas gali būti renkami (skiriami) ne vyresni kaip 65 metų asmenys. Vyresniems kaip 65 metų asmenims, kurie eina aukštųjų mokyklų ar jų padalinių vadovų ar šių vadovų pavaduotojų pareigas ir kurių kadencija dar nėra pasibaigusi, šio straipsnio 5 dalies reikalavimai netaikomi iki kadencijos pabaigos.

7. Rektorius (kolegijos direktorius) ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui nepagrindinėms pareigoms gali be konkurso priimti dėstytojus dirbti pedagoginį darbą pagal

terminuotą darbo sutartį. Šiems dėstytojams taikomi šio įstatymo 28 straipsnyje atitinkamoms pareigoms numatyti kvalifikaciniai reikalavimai, išskyrus reikalavimą vykdyti mokslinius tyrimus.

**32 straipsnis. Profesoriai emeritai**

1. Vyresniems kaip 65 metų profesoriams, aktyviai dirbusiems mokslinį ir pedagoginį darbą universitete, už ypatingus nuopelnus mokslui ar menui senatas gali suteikti profesoriaus emerito vardą. Profesoriui emeritui universiteto statuto nustatyta tvarka sudaromos sąlygos dalyvauti universiteto mokslinėje ir kitoje veikloje. Kiekvieno universiteto profesorių emeritų skaičius nustatomas universiteto sutartyje su Ministerija.

2. Profesoriaus emerito vardas suteikia teisę gauti 75% universiteto profesoriaus atlyginimo dydžio mokslininko valstybinę pensiją. Profesoriui emeritui gali būti suteikiamos universiteto sutartyje su Ministerija numatytos papildomos socialinės garantijos.

**33 straipsnis. Kviestiniai dėstytojai ir mokslo darbuotojai**

Aukštoji mokykla gali ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui pakviesti dėstytojus bei mokslo darbuotojus iš kitų valstybių dirbti pagal terminuotą darbo sutartį pedagoginį ir (ar) mokslinį darbą. Kviestiniams dėstytojams ar mokslininkams netaikoma šiame įstatyme numatyta skyrimo į pareigas tvarka.

**34 straipsnis. Dėstytojų mokslinės ir profesinės kvalifikacijos kėlimas**

Aukštosios mokyklos dėstytojai kas 5 metai gali būti atleidžiami ne ilgesniam kaip pusės metų laikotarpiui nuo pedagoginio darbo moksliniams tyrimams atlikti bei savo mokslinei ir profesinei kvalifikacijai kelti. Per šį laikotarpį dėstytojui mokamas vidutinis jo darbo užmokestis.

## V SKIRSNIS
## MOKSLINĖ IR MENINĖ VEIKLA

**35 straipsnis. Aukštosios mokyklos mokslinė veikla**

1. Fundamentiniai ir taikomieji moksliniai tyrimai, taikomoji mokslinė veikla aukštosiose mokyklose turi suteikti studentams mokslinio tyrimo metodologijos įgūdžių, kelti aukštosios mokyklos dėstytojų ir mokslo darbuotojų profesinę kvalifikaciją, sudaryti sąlygas dėstomus dalykus nuolat papildyti naujausiomis mokslo ir praktinėmis žiniomis.

2. Aukštosios mokyklos turi teisę atlikti mokslinius tyrimus ir verstis taikomąja moksline veikla pagal sutartis su Lietuvos ir užsienio fiziniais ir juridiniais asmenimis, taip pat dalyvauti tarptautinėse ir užsienio šalių tyrimų programose.

**36 straipsnis. Universitetų mokslinė veikla**

1. Mokslinė veikla universitetuose turi garantuoti mokslo ir studijų vienovę.

2. Valstybė skiria biudžeto lėšų valstybiniuose universitetuose atliekamiems moksliniams tyrimams finansuoti, taip pat mokslinei aparatūrai, įrangai įsigyti bei mokslinėms laboratorijoms įrengti.

3. Universitetuose atliekamų mokslinių tyrimų kryptis ir mastą, tematiką bei terminus nustato patys universitetai, atsižvelgdami į valstybės reikmes, tyrimų svarbą krašto švietimui, kultūrai ir ūkiui, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo programas, taip pat į mokslo darbuotojų kvalifikaciją bei universiteto turimus finansinius išteklius. Valstybinių universitetų tyrimų kryptys bei terminai nurodomi universiteto sutartyje su Ministerija. Pagal tikslines programas vykdoma taikomoji mokslinė veikla ir su ja susiję taikomieji moksliniai tyrimai yra finansuojami iš valstybės biudžeto, taip pat iš užsakovų lėšų.

4. Universitetuose mokslinė veikla plėtojama katedrose, laboratorijose, kituose moksliniuose padaliniuose. Valstybiniuose universitetuose dideli, ilgalaikiai, tarptautinio lygio atskirų mokslo krypčių ar šakų fundamentiniai ir taikomieji tyrimai gali būti vykdomi šių universitetų mokslo institutuose.

5. Universitetų mokslinius tyrimus koordinuoja Ministerija, bendradarbiaudama su Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos universitetų rektorių konferencija (konferencijomis) bei Lietuvos mokslų akademija.

**37 straipsnis. Universiteto mokslo institutas**

1. Universiteto mokslo institutas (toliau – institutas) yra juridinis asmuo. Institutas pagal sutartis su universitetu suteikia mokslinę bazę universiteto studentų studijoms ir mokslininkams rengti doktorantūroje**,** taip pat dėstytojų mokslinei kvalifikacijai kelti. Ši instituto veikla finansuojama iš universiteto išlaidų sąmatoje tam numatomų lėšų.

2. Institutas rengia perspektyvinį 5 metų veiklos planą, kuris senatui ir universiteto tarybai pritarus įtraukiamas į universiteto plėtros perspektyvinį planą.

3. Institutą bendru Ministerijos bei universiteto teikimu, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos ir suinteresuotų valstybės bei mokslo ir studijų institucijų išvadas ir rekomendacijas, steigia, reorganizuoja ir likviduoja Vyriausybė.

4. Instituto statutą, parengtą remiantis Vyriausybės patvirtintais universiteto mokslo instituto nuostatais, ir pagrindines mokslinės veiklos kryptis bendru universiteto senato ir instituto tarybos teikimu tvirtina Vyriausybė, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos išvadas.

5. Du trečdalius instituto tarybos narių sudaro instituto mokslininkų išrinkti nariai, vieną trečdalį – senato paskirti nariai.

6. Instituto direktorių iš mokslininkų ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai ir ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės viešo konkurso būdu slaptu balsavimu renka instituto taryba. Išrinktą instituto direktorių, senatui pritarus, tvirtina rektorius. Instituto direktorius yra instituto tarybos narys pagal pareigas.

7. Institutas neatlygintinai naudojasi jam perduotu valstybės turtu. Instituto vykdomiems tyrimams finansuoti skiriamos valstybės biudžeto lėšos kaip ir valstybiniams mokslo institutams. Instituto veiklos metinę ataskaitą bei metinę pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą tvirtina universiteto senatas, gavęs universiteto tarybos išvadą.

**38 straipsnis. Meninė veikla**

1. Aukštosiose meno mokyklose, kitų aukštųjų mokyklų meno studijų fakultetuose, be mokslinės veiklos, plėtojama profesionali dėstytojų ir studentų meninė veikla, orientuota į visuomenės meninį lavinimą bei meno praktikos ir studijų vienovę. Meninės veiklos pobūdį, mastą ir šiai veiklai keliamus reikalavimus nustato aukštoji mokykla.

2. Valstybė skiria biudžeto lėšų valstybinių aukštųjų meno mokyklų, kitų aukštųjų mokyklų meno studijų fakultetų meninei veiklai finansuoti, taip pat instrumentams ir įrenginiams įsigyti bei naujoms kūrybinėms studijoms įrengti.

## VI SKIRSNIS
## STUDIJOS

**39 straipsnis. Studijų tipai, pakopos ir formos**

1. Aukštosiose mokyklose organizuojamos dviejų tipų studijos:

1) nuosekliosios studijos;

2) nenuosekliosios studijos.

2. Universitete yra šios nuosekliųjų studijų pakopos:

1) pagrindinės studijos (pirmoji pakopa);

2) magistrantūra, rezidentūra, specialiosios profesinės studijos (antroji pakopa);

3) doktorantūra ir meno aspirantūra (trečioji pakopa).

3. Pagrindinės nuosekliųjų pirmosios pakopos studijų formos yra šios: dieninės, vakarinės ir neakivaizdinės studijos. Konkrečios nuosekliųjų studijų krypties formas, dėstomus dalykus ir jų santykį nustato atitinkamos studijų krypties reglamentas. Studijų formų aprašus tvirtina Ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų),

Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) siūlymus, Aukštojo mokslo tarybos bei Lietuvos studentų sąjungos (sąjungų) išvadas.

4. Nenuosekliųjų studijų formas nustato pati aukštoji mokykla.

**40 straipsnis. Studijų kryptys**

1. Universitetinių ir neuniversitetinių studijų krypčių, pagal kurias vyksta nuosekliosios studijos aukštojoje mokykloje, sąrašą tvirtina Ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) siūlymus bei Aukštojo mokslo tarybos išvadas.

2. Naujų studijų krypčių steigimo arba jų panaikinimo aukštosiose mokyklose tvarką tvirtina Ministerija, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) siūlymus bei Aukštojo mokslo tarybos išvadas.

**41 straipsnis. Studijų apimtis ir trukmė**

1. Nuosekliųjų pagrindinių studijų apimtį ir trukmę nustato studijų krypties reglamentas.

2. Universitetinių pagrindinių studijų trukmė yra 4 studijų metai (160 kreditų), neuniversitetinių pagrindinių studijų trukmė – ne mažiau kaip 3 studijų metai (120 kreditų).

3. Vientisųjų studijų trukmė yra ne trumpesnė kaip 5 studijų metai (200 kreditų) ir ne ilgesnė kaip 6 studijų metai (240 kreditų). Pirmųjų 4 metų studijos (160 kreditų) priskiriamos pagrindinių studijų pirmajai pakopai, o likusių 1–2 metų studijos (40–80 kreditų) priskiriamos nuosekliųjų studijų antrajai pakopai.

4. Specialiųjų profesinių studijų trukmė yra ne trumpesnė kaip 1 studijų metai (40 kreditų) ir ne ilgesnė kaip 2 studijų metai (80 kreditų).

5. Magistrantūros studijų trukmė yra ne trumpesnė kaip 1,5 studijų metų (60 kreditų) ir ne ilgesnė kaip 2 studijų metai (80 kreditų).

6. Baigus magistrantūrą, doktorantūros trukmė yra ne ilgesnė kaip 3 metai, o baigus specialiąsias profesines ar vientisąsias universitetines studijas, – ne ilgesnė kaip 4 metai. Meno aspirantūros trukmė – ne ilgesnė kaip 2 metai.

**42 straipsnis. Bendrieji studijų programų reikalavimai**

1. Pagrindinių studijų programa skiriama teoriniams profesijos pagrindams perteikti bei savarankiškam darbui būtiniems profesiniams įgūdžiams suformuoti. Baigusiems pagrindines universitetines studijas suteikiama profesinė kvalifikacija ir (ar) bakalauro laipsnis, baigusiems neuniversitetines pagrindines studijas – profesinė kvalifikacija.

2. Pagrindinių studijų programos turi atitikti atitinkamos studijų krypties reglamentą, kurį tvirtina Ministerija. Studijų krypties reglamente nustatomi visų tos krypties studijų programų bendrieji reikalavimai, bendrojo socialinio ir humanitarinio (ar gamtos mokslų ir matematikos bei informatikos), mokslo ar meno srities pagrindų ir mokslo ar meno krypties specialaus lavinimo dalykų santykis, bendrieji praktinių įgūdžių formavimo reikalavimai, pagrindiniai kvalifikaciniai reikalavimai akademiniam ir profesiniam personalui.

3. Valstybės reguliuojamų profesijų sąrašą ir joms keliamus specialiuosius reikalavimus tvirtina Vyriausybė.

4. Universitetų studijų programas tvirtina senatas. Kolegijos studijų programas tvirtina Ministerija kolegijos akademinės tarybos teikimu.

5. Magistrantūros studijų programa skiriama pasirengti savarankiškam mokslo ar meno darbui arba darbui, kuriam atlikti reikia tvirtesnių mokslinių žinių ir gebėjimų. Magistrantūros studijos vyksta universitetuose, kuriuose atliekami studijų kryptį atitinkantys moksliniai tyrimai. Bendruosius magistrantūros studijų programų reikalavimus tvirtina Ministerija.

6. Specialiosios profesinės studijos skiriamos geriau pasirengti darbui, kuriam reikalingi specialūs praktiniai gebėjimai. Bendruosius specialiųjų profesinių studijų programų reikalavimus tvirtina Ministerija.

7. Rezidentūros studijos skiriamos medicinos studijas baigusiems asmenims pasirengti savarankiškai medicinos praktikai.

8. Doktorantūros studijos baigiamos disertacijos parengimu. Disertacijos ginamos prie universitetų veikiančiose mokslo krypčių tarybose. Doktorantūros studijų, disertacijos gynimo ir mokslo laipsnių suteikimo tvarką nustato doktorantūros nuostatai, kuriuos tvirtina Vyriausybė, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos mokslų akademijos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų) siūlymus bei Aukštojo mokslo tarybos išvadas. Meno aspirantūros studijos vykdomos pagal meno aspirantūros nuostatus, kuriuos tvirtina Vyriausybė, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų) siūlymus bei Aukštojo mokslo tarybos išvadas.

**43 straipsnis. Tęstinis mokymasis**

1. Visuomenės ir ūkio poreikiams tenkinti aukštoji mokykla gali organizuoti studijas asmeniui perkvalifikuoti, jo kvalifikacijai kelti, profesiniams įgūdžiams tobulinti. Šios studijos vykdomos pagal nuosekliųjų arba nenuosekliųjų studijų programas aukštosios mokyklos nustatytomis sąlygomis.

2. Tęstinių studijų rezultatai gali būti aukštosios mokyklos nustatyta tvarka įvertinami kreditais. Asmeniui, surinkusiam pagal atitinkamą studijų programą reikiamą kreditų skaičių, gali būti Vyriausybės nustatyta tvarka pripažįstamas aukštasis išsilavinimas ir suteikiama kvalifikacija.

**44 straipsnis. Studijų programų registracija ir vertinimas**

1. Nuosekliosios studijos Lietuvos aukštosiose mokyklose vyksta pagal studijų programas, įtrauktas į Studijų ir mokymo programų registrą. Programos registruojamos Ministerijos nustatyta tvarka.

2. Studijų programų kokybė periodiškai vertinama. Tai daro Vyriausybės įgaliota studijų kokybės vertinimo institucija ir viešai skelbia savo išvadas, į kurias Ministerija atsižvelgia sudarydama sutartį su aukštąja mokykla.

**45 straipsnis. Individuali studijų programa**

Aukštosios mokyklos gali sudaryti sąlygas studentui studijuoti pagal individualią studijų programą, sudarytą aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

**46 straipsnis. Studijų kitose aukštosiose mokyklose rezultatų įskaitymas**

1. Lietuvos aukštosiose mokyklose įskaitomi:

1) aukštosios mokyklos studentų studijų užsienio valstybės aukštojoje mokykloje rezultatai, jei ši mokykla yra pripažinta tos valstybės įstatymų nustatyta tvarka;

2) užsienio valstybės aukštosios mokyklos studentų, atvykusių studijuoti į Lietuvos aukštąsias mokyklas, studijų užsienio valstybės aukštojoje mokykloje rezultatai, jei ši mokykla yra pripažinta tos valstybės įstatymų nustatyta tvarka;

3) Lietuvos aukštosios mokyklos studentų studijų kitoje to paties ar kito tipo Lietuvos aukštojoje mokykloje rezultatai;

4) studento studijų pagal kitą tos pačios aukštosios mokyklos studijų programą rezultatai.

2. Rezultatų įskaitymo tvarką nustato Ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos siūlymus bei tarptautinius susitarimus.

**47 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą**

1. Į aukštąją mokyklą priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.

2. Priėmimo į aukštąją mokyklą sąlygas nustato aukštoji mokykla. Priėmimo sąlygos turi būti suderintos su Ministerija. Priėmimo į pagrindines studijas sąlygos skelbiamos ne vėliau kaip prieš 2 metus iki priėmimo pradžios. Stojantysis turi teisę pateikti prašymą stoti į kelias aukštąsias mokyklas.

3. Studentai į valstybės finansuojamas aukštosios mokyklos vietas pagal studijų kryptis, pakopas ir formas priimami konkurso būdu. Pagrindinių studijų atrankos konkurso pagrindą turi sudaryti ne daugiau kaip keturių mokomųjų dalykų brandos egzaminų rezultatai. Specialiesiems gebėjimams nustatyti aukštoji mokykla gali organizuoti ne daugiau kaip du egzaminus ar testus. Jei Ministerijos įgaliota institucija organizuoja ir administruoja mokomojo dalyko egzaminą, aukštoji mokykla šio mokomojo dalyko egzamino ar testo neorganizuoja.

4. Stojančiųjų atranką į magistrantūros, specialiųjų profesinių studijų, rezidentūros, doktorantūros ir meno aspirantūros studijas atlieka universitetai.

5. Ministerija gali nustatyti užsienio piliečių ir asmenų be pilietybės, kurių studijos visiškai ar iš dalies finansuojamos iš valstybės biudžeto, priėmimo į aukštąsias mokyklas kvotas ir tvarką.

## VII SKIRSNIS
## STUDENTAI

### 48 straipsnis. Aukštųjų mokyklų studentai ir klausytojai

1. Aukštųjų mokyklų studentai yra asmenys, studijuojantys pagal nuosekliųjų studijų programas, įskaitant doktorantus ir meno aspirantus.

2. Studentams išduodamas atitinkamos formos studento pažymėjimas, kurio išdavimo tvarką nustato Ministerija.

3. Aukštosiose mokyklose gali studijuoti ir nenuosekliųjų studijų klausytojai. Klausytojų studijų sąlygos, teisės ir pareigos nustatomos jų sutartyse su aukštąja mokykla.

### 49 straipsnis. Studentų teisės ir pareigos

1. Studentai turi teisę:

1) studijų metu naudotis auditorijomis, bibliotekomis, laboratorijomis, kita studijų įranga bei priemonėmis;

2) pasirinkti studijų programą, dėstytoją (kai tą patį dalyką dėsto keli dėstytojai), studijuoti pagal individualias studijų programas;

3) vertinti studijų programos ir jos realizavimo kokybę bei kreiptis į fakulteto (prireikus ir į aukštosios mokyklos) administraciją dėl žinių įvertinimo;

4) nutraukti ir atnaujinti studijas statuto nustatyta tvarka;

5) gauti su studijomis susijusią informaciją;

6) laisvai reikšti savo mintis ir pažiūras;

7) dalyvauti aukštosios mokyklos savivaldoje;

8) rinkti studentų atstovybę ir būti išrinktais į ją;

9) laisvai burtis į klubus, draugijas, studentų visuomenines organizacijas;

10) kreiptis į ginčų nagrinėjimo komisiją dėl savo interesų pažeidimo;

11) naudotis įstatymų, aukštųjų mokyklų statutų bei kitų teisės aktų nustatytomis kitomis teisėmis.

2. Pirmosios ir antrosios pakopų studijų (išskyrus rezidentūrą) studentai, be šio straipsnio 1 dalyje išvardytų teisių, turi ir šias teises:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka gauti stipendijas;

2) Vyriausybės nustatyta tvarka gauti paskolas studijoms apmokėti ir pragyvenimo išlaidoms iš dalies padengti.

3. Studentai privalo:

1) vykdyti studijų programoje numatytas užduotis;

2) laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto, kitų teisės aktų ir vidaus tvarkos taisyklių;

3) vykdyti aukštosios mokyklos savivaldos institucijų, rektoriaus (kolegijos direktoriaus) sprendimus;

4) teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka grąžinti suteiktas paskolas.

4. Valstybė sudaro studentui, besimokančiam kitoje vietoje nei jo nuolatinė gyvenamoji vieta, sąlygas pasirinkti asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir gydytojus Sveikatos sistemos įstatymo nustatyta tvarka.

5. Lietuvos Respublikos piliečiams, besimokantiems aukštosiose mokyklose, sudaromos sąlygos įgyti karinį parengimą, kuris įskaitomas kaip privalomoji pradinė karo tarnyba.

6. Aukštųjų mokyklų vadovai ar jų įgalioti asmenys, gavę studentų raštiškus pareiškimus ar skundus dėl šio įstatymo ar kitų teisės aktų nustatytų jų teisių ar teisėtų interesų pažeidimų, privalo per 30 dienų juos išnagrinėti ir raštu atsakyti.

7. Aukštosiose mokyklose veikia ginčų nagrinėjimo komisijos, kurios sprendžia ginčus, iškilusius tarp aukštosios mokyklos administracijos ir studentų. Į ginčų nagrinėjimo komisijas po lygiai skiriami aukštosios mokyklos administracijos ir studentų atstovybės įgalioti asmenys. Studentas turi teisę kreiptis į ginčų nagrinėjimo komisiją, jeigu yra nepatenkintas aukštosios mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens atsakymu į pareiškimą ar skundą arba atsakymo negavo per šio straipsnio 6 dalyje nustatytą laiką. Komisijos sudarymo, ginčų nagrinėjimo bei sprendimų įgyvendinimo tvarką nustato aukštosios mokyklos statutas.

**50 straipsnis. Drausminės nuobaudos studentams**

1. Už studento pareigų pažeidimus aukštoji mokykla gali skirti studentams šias drausmines nuobaudas:

1) pastabą;

2) papeikimą;

3) griežtą papeikimą;

4) pašalinti iš aukštosios mokyklos.

2. Drausminių nuobaudų skyrimo tvarką nustato aukštosios mokyklos statutas.

3. Jei drausminė nuobauda skiriama studentų atstovybės nariui, turi būti gautas šios atstovybės sutikimas, išskyrus tuos atvejus, kai drausminė nuobauda skiriama už studijų programos reikalavimų nevykdymą. Jeigu nėra studentų atstovybės sutikimo, drausminė nuobauda atstovybės nariui gali būti paskirta senato (akademinės tarybos) sprendimu.

4. Studentas gali būti pašalintas iš aukštosios mokyklos, jeigu:

1) grubiai pažeidė aukštosios mokyklos statutą bei vidaus tvarką reglamentuojančius aktus;

2) nevykdo studijų programoje nustatytų reikalavimų.

**51 straipsnis. Studentų dalyvavimas aukštosios mokyklos savivaldoje**

1. Aukštosios mokyklos studentų interesams atstovauja studentų atstovybė. Atstovybę sudaro visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) išrinkti studentai. Studentų atstovybės narių rinkimo ir jos veiklos principai nustatomi aukštosios mokyklos statute. Atstovybės veikia pagal studentų visuotinio susirinkimo (konferencijos) patvirtintus įstatus, kuriuos registruoja universiteto rektorius (kolegijos direktorius).

2. Visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) yra teisėtas, jei jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų studentų (visų konferencijos delegatų). Visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) sprendimai laikomi priimtais, jei už juos balsavo daugiau kaip pusė susirinkime (konferencijoje) dalyvavusių studentų.

**52 straipsnis. Studentų atstovybė**

1. Studentų atstovybės įstatuose turi būti nustatyta studentų delegavimo į aukštosios mokyklos ar jos padalinių savivaldos institucijas tvarka. Studentų atstovai dalyvauja savivaldos institucijų veikloje su sprendžiamojo balso teise.

2. Studentų atstovybė turi teisę gauti informaciją ir paaiškinimus iš aukštosios mokyklos ir jos padalinių savivaldos institucijų visais studijų klausimais.

3. Aukštoji mokykla remia studentų atstovybę, skiria lėšų atstovybės veiklai finansuoti.

4. Studentų atstovybė turi teisę išreikšti savo nuomonę visais studentams rūpimais klausimais ir aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka pareikalauti dar kartą svarstyti aukštosios mokyklos savivaldos institucijų priimtus sprendimus.

**53 straipsnis. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjunga (sąjungos)**

1. Aukštųjų mokyklų studentų atstovybės gali jungtis į asociacijas ar kitas sąjungas įstatymų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos studentų atstovybės bei jų sąjunga (sąjungos) gali dalyvauti studentų tarptautinių organizacijų veikloje.

3. Lietuvos studentų atstovybės bei jų sąjunga (sąjungos) teikia siūlymus Seimui ir Vyriausybei, organizuoja bendrus visos šalies studentų renginius, koordinuoja aukštųjų mokyklų atstovybių veiklą.

4. Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (sąjungų) veiklai skiriama parama iš lėšų, numatytų valstybės biudžete mokslui ir studijoms.

## VIII SKIRSNIS
## AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ FINANSAVIMAS

**54 straipsnis. Valstybės biudžeto lėšų skyrimas valstybinėms aukštosioms mokykloms**

1. Valstybės biudžeto lėšos skiriamos valstybinei aukštajai mokyklai numatytoms programoms įgyvendinti pagal sutartį, kurią aukštoji mokykla 3 metams sudaro su Ministerija.

2. Sutarties projektą pagal Ministerijos nustatytą formą rengia aukštoji mokykla. Sutartyje, vadovaujantis perspektyviniu Lietuvos aukštojo mokslo sistemos plėtros planu, turi būti numatyta:

1) kiekvienais metais valstybės finansuojamų vietų aukštojoje mokykloje skaičius pagal studijų kryptis, pakopas ir formas;

2) vietų (pagal studijų kryptis, pakopas ir formas), į kurias atitinkamais metais aukštoji mokykla gali priimti sutinkančius mokėti už studijas studentus (toliau – studijuojančiuosius savo lėšomis), maksimalus skaičius;

3) aukštosios mokyklos mokslinių tyrimų ir meninės kūrybos kryptys arba programos;

4) kita aukštosios mokyklos veikla (kvalifikacijos kėlimas, perkvalifikavimas, konsultacijos, užsienio piliečių mokymas pagal valstybių susitarimus, mokyklai perduotų valstybinės reikšmės kultūros objektų priežiūra ir kt.);

5) valstybės biudžeto lėšos, skiriamos sutartyje numatytai aukštosios mokyklos veiklai užtikrinti ir plėtoti;

6) aukštosios mokyklos planuojamos gauti iš mokslinės, konsultacinės, informacinės ir ūkinės veiklos bei teikiamų paslaugų pajamos, kurios naudojamos pagal senato (akademinės tarybos) patvirtintą sąmatą;

7) kiti aukštosios mokyklos ir Ministerijos įsipareigojimai.

3. Sutarties projektas kartu su universiteto (kolegijos) tarybos išvada teikiamas Ministerijai, kuri per tris mėnesius pateikia savo išvadas ir siūlymus dėl projekto. Ne vėliau kaip per mėnesį rektorius (kolegijos direktorius) gali pateikti argumentuotą nuomonę dėl Ministerijos siūlymų. Sutartį pasirašo Ministras ir universiteto rektorius (kolegijos direktorius).

4. Kasmet ne vėliau kaip kovo mėnesį aukštoji mokykla ir Ministerija įvertina, kaip sutartis vykdoma, prireikus ją tikslina ar papildo abipusiais įsipareigojimais ateinantiems 3 metams.

5. Aukštajai mokyklai skiriamos valstybės biudžeto lėšos turi būti siejamos su atitinkamomis programomis ir aukštosios mokyklos veiklos vertinimo rezultatais. Prireikus Ministerija gali inicijuoti aukštosios mokyklos ūkinės ir finansinės veiklos auditą.

**55 straipsnis. Valstybės biudžeto lėšos nevalstybinėms aukštosioms mokykloms**

Ministerija gali sudaryti sutartis su nevalstybinėmis aukštosiomis mokyklomis, kad būtų rengiami tam tikrų krypčių specialistai, jei valstybinėse aukštosiose mokyklose jie nerengiami arba jų rengiama nepakankamai, ir tam skirti valstybės lėšų.

**56 straipsnis. Aukštosios mokyklos lėšos**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos lėšas sudaro:

1) lėšos valstybės finansuojamose vietose studijuojančiųjų studijoms apmokėti;

2) valstybės biudžeto lėšos, skirtos moksliniams tyrimams bei veiklai, tiesiogiai nesusijusiai su studijų organizavimu ir paslaugų teikimu, finansuoti;

3) studijuojančiųjų savo lėšomis įmokos;

4) pajamos iš mokslinės ir ūkinės veiklos bei teikiamų paslaugų;

5) kitos teisėtai įgytos lėšos.

2. Nevalstybinių aukštųjų mokyklų lėšų struktūrą ir paskirtį nustato steigėjai.

**57 straipsnis. Lėšos moksliniams tyrimams bei veiklai, tiesiogiai nesusijusiai su studijų organizavimu ir paslaugomis**

Valstybės biudžeto lėšos moksliniams tyrimams bei veiklai, tiesiogiai nesusijusiai su studijų organizavimu ir aptarnavimu, nustatomos pagal Vyriausybės patvirtintą skaičiavimo metodiką, kuria remiantis apskaičiuojamos aukštosios mokyklos šios išlaidos:

1) išlaidos universitetuose atliekamiems moksliniams tyrimams ir meninei veiklai plėtoti, mokslininkams (doktorantūra) ir menininkams (meno aspirantūra) rengti;

2) aukštosios mokyklos administravimo, pastatų išlaikymo, šildymo ir kitos ūkio išlaidos;

3) į studijų kainą neįskaičiuotos organizavimo ir paslaugų išlaidos, susijusios su vadovėlių ir metodinės medžiagos leidyba, studentų ir dėstytojų tarptautiniais mainais, naujų studijų programų rengimu, mokomųjų laboratorijų įrengimu, dėstytojų kvalifikacijos tobulinimu ir kt.;

4) ilgalaikio turto (mokslui ir studijoms skirta aparatūra, įrenginiai, leidybos ir kompiuterių įranga ir kt.) įsigijimo ir pastatų renovacijos išlaidos;

5) studentų stipendijoms.

**58 straipsnis. Aukštosios mokyklos lėšos, gaunamos iš pedagoginės ir mokslinės veiklos**

Aukštoji mokykla turi teisę gauti lėšų:

1) už atliekamus mokslinius tyrimus ir taikomąją mokslinę veiklą pagal sutartis su Lietuvos ir užsienio fiziniais bei juridiniais asmenimis;

2) už studijuojančiųjų savo lėšomis studijų organizavimą, kvalifikacijos kėlimo kursus, nenuosekliąsias studijas. Šios studijos ir kursai finansuojami iš klausytojų, jų darbdavių ar kitų lėšų taip, kaip sutariama su aukštąja mokykla;

3) už laikinai nenaudojamų patalpų bei mokslinės aparatūros nuomą, taip pat už fiziniams ir juridiniams asmenims teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus.

**59 straipsnis. Studijų kaina**

1. Vyriausybė, atsižvelgdama į Lietuvos mokslo tarybos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) bei Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (sąjungų) siūlymus, nustato studijų valstybinėse aukštosiose mokyklose (pagal studijų kryptį, pakopą ir formą) kainą.

2. Į studijų kainą įskaičiuojamos lėšos, būtinos studijoms organizuoti bei jų moksliniam lygiui palaikyti, t.y.:

1) lėšos aukštųjų mokyklų dėstytojų, specialistų ir ūkio darbuotojų darbo užmokesčiui ir valstybiniam socialiniam draudimui;

2) lėšos aukštosios mokyklos išlaidoms, susijusios su studijomis ir jų moksliniam lygiui palaikyti reikalingomis prekėmis bei paslaugomis;

3) lėšos studentų kultūros, sporto ir visuomeninei veiklai organizuoti.

3. Vyriausybė Ministerijos teikimu tvirtina užsienio piliečių bei asmenų be pilietybės studijų Lietuvos valstybinėse aukštosiose mokyklose minimalią kainą.

4. Studijų kainą nevalstybinėse aukštosiose mokyklose nustato steigėjai ir apie tai kiekvienų metų pirmą ketvirtį praneša Ministerijai.

**60 straipsnis. Valstybės paskola studijoms valstybinėse aukštosiose mokyklose apmokėti. Nemokamo aukštojo mokslo laidavimas**

1. Studentams, išskyrus rezidentus, meno aspirantus ir doktorantus, priimtiems į valstybės finansuojamas vietas, studijų laikotarpiui suteikiama studijų kainą atitinkanti nominali (t.y. Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama aukštajai mokyklai) valstybės paskola.

2. Į valstybės finansuojamą vietą priimtas studentas su aukštąja mokykla ir Lietuvos valstybiniu mokslo ir studijų fondu sudaro trišalę sutartį, kuria nustatomos valstybės paskolos suteikimo bei grąžinimo sąlygos. Sutarties formą, turinį, apskaitos ir saugojimo tvarką nustato Vyriausybė.

3. Valstybės finansuojamose vietose gerai besimokantys studentai, iki aukštosios mokyklos nustatyto termino Vyriausybės nustatyta tvarka įvykdę studijų programos reikalavimus, yra atleidžiami nuo paskolos, suteiktos studijoms apmokėti, grąžinimo.

4. Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės paskola studijoms apmokėti konkurso tvarka skiriama ir studentams, studijuojantiems savo lėšomis.

5. Asmenys negali gauti valstybės paskolos tos pačios ar žemesnės pakopos baigtoms studijoms apmokėti, jeigu ją jau yra kartą gavę.

6. Jei studentas be svarbių priežasčių du semestrus iš eilės per nustatytą studijų laikotarpį neįvykdė semestro studijų programos reikalavimų, aukštoji mokykla jį išbraukia iš valstybės finansuojamose vietose studijuojančių studentų sąrašų.

**61 straipsnis. Studijuojančiųjų savo lėšomis studijų apmokėjimas**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos pagal sutartis, kurių sudarymo tvarką ir tipinę formą tvirtina Ministerija, gali priimti nuosekliosioms studijoms Ministerijos ir aukštosios mokyklos sutartyje nustatytą skaičių studentų, kurie, nepatekę atrankos konkurso tvarka į valstybės finansuojamas vietas, sutinka mokėti už studijas. Su šiais studentais sudaromos sutartys, kurios per 30 dienų turi būti įregistruotos Lietuvos valstybiniame mokslo ir studijų fonde. Neįregistruotos sutartys negalioja. Sutarčių registravimo tvarką nustato Vyriausybė.

2. Studijų kainą savo lėšomis studijuojantiesiems nustato aukštoji mokykla, suderinusi su Ministerija**,** ir ją nurodo sutartyje su Ministerija bei priėmimo taisyklėse.

3. Aukštojoje mokykloje atsiradus valstybės finansuojamai laisvai vietai pagal tam tikrą studijų programą, asmenys, studijuojantieji pagal ją savo lėšomis, turi teisę konkurso tvarka patekti į valstybės finansuojamą vietą. Šia teise gali pasinaudoti ir kitos aukštosios mokyklos studijuojantieji savo lėšomis. Konkurso tvarka į valstybės finansuojamą vietą patekęs asmuo su aukštąja mokykla sudaro 60 straipsnio 2 dalyje nurodytą sutartį.

**62 straipsnis. Kitos mokamos studijos valstybinėse aukštosiose mokyklose**

Be šio įstatymo 61 straipsnyje nurodytų asmenų, už studijas valstybinėje aukštojoje mokykloje taip pat moka:

1) asmenys, turintys aukštojo mokslo diplomą, įgytą studijuojant valstybės finansuojamoje vietoje, ir studijuojantys pagal tos pačios, kurią jie yra baigę, arba žemesnės pakopos studijų programą;

2) užsienio valstybių piliečiai, jei Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar Ministerija nenustato kitaip;

3) asmenys, studijuojantys pagal kvalifikacijos kėlimo ar kitas nenuosekliųjų studijų programas.

**63 straipsnis. Parama studentams**

1. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas remia aukštųjų mokyklų studentus (išskyrus rezidentus, doktorantus ir meno aspirantus) ir užsienyje studijuojančius Lietuvos piliečius, konkurso tvarka skirdamas paskolas:

1) studijoms valstybės nefinansuojamose aukštųjų mokyklų vietose apmokėti;

2) pragyvenimo išlaidoms studijų metu iš dalies padengti ir studijų literatūrai įsigyti.

2. Paskolų aukštųjų mokyklų studentams teikimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė.

3. Valstybinės aukštosios mokyklos iš valstybės biudžeto lėšų skiria studentams stipendijas Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Studentai turi teisę gauti ir kitą socialinę paramą, kuri mokama iš valstybės biudžeto teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

5. Valstybės paramos rezidentams, doktorantams ir meno aspirantams tvarką nustato Vyriausybė.

**64 straipsnis. Paskolų administravimas**

1. Studentams teikiamas valstybės paskolas administruoja Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Paskolos skiriamos iš tam tikslui Fondui perduodamos valstybės biudžeto lėšų mokslui ir studijoms dalies, taip pat iš lėšų, kurias Fondas sukaupia iš grąžinamų paskolų bei kitų savo sukauptų lėšų.

2. Aukštoji mokykla per 30 dienų nuo kiekvieno semestro pabaigos turi Lietuvos valstybiniam mokslo ir studijų fondui pateikti sąrašus (kartu su sutartimis) valstybės paskolą gaunančių studentų, kurie neįvykdė semestro studijų programos reikalavimų ar buvo pašalinti iš aukštosios mokyklos.

**65 straipsnis. Paskolų grąžinimas**

1. Asmuo, kuris studijavo valstybės finansuojamoje vietoje, bet per nustatytą studijų laikotarpį neįvykdė semestro studijų programos reikalavimų, privalo grąžinti už šį semestrą suteiktą paskolą.

2. Asmenys, kurie studijavo valstybės finansuojamose vietose ir nebuvo atleisti nuo suteiktos paskolos studijoms apmokėti grąžinimo, paskolą Lietuvos valstybiniam mokslo ir studijų fondui turi pradėti grąžinti ne vėliau kaip praėjus 2 metams po studijų baigimo arba nutraukimo ir grąžina ją per laiką, tris kartus ilgesnį nei truko studijos, už kurias jie nebuvo atleisti nuo suteiktos paskolos grąžinimo.

3. Paskolų studijoms apmokėti bei pragyvenimo išlaidoms iš dalies padengti grąžinimo tvarką bei palūkanų dydį nustato Vyriausybė. Ji taip pat nustato sąlygas, kuriomis asmenys yra visiškai arba iš dalies atleidžiami nuo paskolos grąžinimo arba jiems atidedamas paskolos grąžinimo terminas.

**66 straipsnis. Aukštųjų mokyklų finansinė atskaitomybė**

1. Pajamas ir išlaidas valstybinė aukštoji mokykla tvarko pagal šio įstatymo nustatyta tvarka patvirtintą sąmatą.

2. Aukštoji mokykla kasmet (ne vėliau kaip kovo mėnesį) viešai skelbia praėjusių metų pajamų ir išlaidų ataskaitą.

3. Aukštoji mokykla išlaidų apyskaitas pateikia institucijoms, iš kurių gavo finansavimą.

4. Nevalstybinių aukštųjų mokyklų finansavimo ir lėšų naudojimo tvarką nustato įstatymai ir nevalstybinių aukštųjų mokyklų statutai.

## IX SKIRSNIS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

**67 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas**

1. Pasiūlyti Vyriausybei iki 2000 m. rugsėjo 1 d. priimti ar pakeisti šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Iki 2000 m. liepos 15 d.aukštosios mokyklos pateikia tvirtinti Seimui savo statutus, suderintus su šio įstatymo nuostatomis.

3. Šio įstatymo 63 straipsnyje nustatyta paskolų teikimo studentams tvarka pradedama taikyti nuo 2001 m. sausio 1 d.

**68 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas**

1. Šis įstatymas, išskyrus 67 straipsnį, įsigalioja nuo 2000 m. rugsėjo 1 d.

2. Įsigaliojus šiam įstatymui, aukštųjų mokyklų statutai, patvirtinti šiais teisės aktais: Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Vilniaus universiteto statuto patvirtinimo“ (Žin., 1990, Nr. 18-468); Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu Nr. I-2714 „Dėl Vilniaus pedagoginio universiteto statuto“ (Žin., 1992, Nr. 24-695); Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu Nr. I-2710 „Dėl Kauno technologijos universiteto statuto“ (Žin., 1992, Nr. 25-733); Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu Nr. I-2711 „Dėl Vilniaus dailės akademijos statuto“ (Žin., 1992, Nr. 25-734); Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu Nr. I-2712 „Dėl Lietuvos žemės ūkio universiteto statuto“ (Žin., 1992, Nr. 25-735; 1996, Nr. 100-2280); Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimu Nr. I-2713 „Dėl Vilniaus Gedimino technikos universiteto statuto“ (Žin., 1992, Nr. 25-736; 1996, Nr. 90-2090); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-281 „Dėl Lietuvos veterinarijos akademijos statuto“ (Žin., 1993, Nr. 56-1080); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-282 „Dėl Kauno medicinos universiteto statuto“ (Žin., 1993, Nr. 56-1081; 1998, Nr. 57-1586); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-494 „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto statuto“ (Žin., 1994, Nr. 47-871); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-978 „Dėl Lietuvos kūno kultūros instituto statuto“ (Žin., 1995, Nr. 57-1422; 1999, Nr. 43-1363); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-1088 „Dėl Lietuvos muzikos akademijos statuto“ (Žin., 1995, Nr. 97-2169); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. I-1131 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto“ (Žin., 1995, Nr. 107-2401); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. VIII-443 „Dėl Šiaulių universiteto statuto patvirtinimo“ (Žin., 1997, Nr. 94-2361); Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. VIII-603 „Dėl Lietuvos teisės akademijos statuto patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. 6-117) galioja tiek, kiek jie neprieštarauja šiam įstatymui.

3. Aukštųjų mokyklų valdymo (savivaldos) institucijų (senato, tarybos) įgaliojimai tęsiasi (pasibaigusios kadencijos terminas senato (tarybos) sprendimu gali būti pratęstas), iki šio įstatymo nustatyta tvarka bus suformuotos savivaldos ir valdymo institucijos. Nauji senatų rinkimai organizuojami šio įstatymo ir aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka. Rektoriaus įgaliojimai tęsiasi iki kadencijos, kuriai jis buvo išrinktas, pabaigos arba senato (tarybos) sprendimu jie gali būti pratęsti (jei kadencija baigiasi anksčiau, negu įsigalioja šis įstatymas) iki naujo rektoriaus išrinkimo šio įstatymo nustatyta tvarka, bet ne ilgiau kaip iki 2000 m. gruodžio 1d. Rengiant naujus rektoriaus rinkimus vadovaujamasi nuostata, kad rektoriumi negali būti renkamas asmuo, kuris ėjo rektoriaus pareigas dvi kadencijas iš eilės.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS